

1 Tafel
(22/10 1902)

XVII. 27.

Beig. Wogner II. And. bibl. 41. Band p. 452. 5. Band p. 130.

An essay on the medicinal nature of Hemlock by
J. Störck. London. 1766. 8.

Traité de Mr. J. Störck ou il est démontré etc. à Vienne
Vol. I. 1769. Vol. II. 1761. 8.

Wogner Beschreibung von dem Gebrauch und Nutzen des Bilsenwurms,
mit einigen Beschreibungen von demselben im Königth. von Böhmen. 8. 2. Theil
und Wogner Beschreibung von dem Bilsenwurme und dem Gebrauch davon
von J. G. H. Hoff und Quetz. 1766. 8.

und Wogner Beschreibung von dem Bilsenwurme, dass der Bilsenwurm
ein unauflösliches, ganz weiches, weißes, weiches Pulver, welches
in der That ein Pulver von einem Bilsenwurme, 2. Theil, p. 8. Wien 1764.

und Wogner Beschreibung von der Unlösbarkeit des Bilsenwurms
in der Bilsenwurmspulver. Wien. 1762. 8.

And. Störck libellus quo demonstratur Colchici autumnalis
radicem tuto posse exhiberi hominibus, et curare quan-
dam morbos difficillimos, qui aliis remediis non cedunt.

Vicenn. 1767. 8. Vid. Gall. Jul. Jul. 20. 1764. p. 174. f.
2. 10. Stein Lange diss. Dubia Lientae venata. Helmst. 1764. Vid. Wogner Jul.
Jul. 48. 1764. p. 289. f.

De nonnullis plantis, quae pro venenatis habentur, observatio-
nes et experimenta, a Petro Rossi Florenti instituta. Vicenn. 1762. 4.
Vid. Götting. Jul. Jul. 99. 1764. p. 800.

Wogner Beschreibung von dem Gebrauch und Nutzen des
Bilsenwurms in der Corrosion und dem Bilsenwurme in der
Pulverpulver Beschreibung. Berlin 1768. 8.

Störck libellus quo continentur experimenta et observationes
circa noua sua medicamina. Vicenn. 1765. 8. Vid. Götting. Jul. Jul.
1765. 175. 17. p. 1002. f. 99.

Störck lib. quo demonstratur Stramonium Hyosciamum, Aconitum
- tuto posse exhiberi - hominibus. Vind. 1762.

Störck lib. q. d. herbam veteribus dictam Flammulam Iouis, posse
tuto et magna utilitate exhiberi aegrotantibus. Vind. 1769. 8.
Vid. Gall. Jul. Jul. 1769. 97. 17. p. 770. f. 1. Clematis praeta L. 1

2. Störck zwei Abhandlungen, von Nutzen und Gebrauch der
Bismuthpulver, oder der aufgeschwemmten Bismuthpulver
und des weissen Bilsenwurms oder Bilsenwurms. Hoff u. Quetz. 1769.

Aut. Storch Libellus de usu medico Puffatillae
nigricantis. Vienn. 1771. 8. mit 1 Kupfer
Geo. Tartreux epist. apologeticae Viri Cel. Palth.
Lud. Walles aduocatus et. de Haen in causa de Ci-
cutae usu. 1767. 8. 6 $\frac{1}{2}$ Bogun.

Vid. Allgem. d. Bibl. VII. B. 1. St. p. 275. ff.

Aut. Storck, Beobachtungen von dem süssen Gu-
bräuß und Mergel des Sphingling, Stiefersgals,
Bilsenerbräuß, süssen süßlins und der Guilt-
locher, aus d. Gebirg. übrif. u. mit einem Vor-
worte und einigen beschreibungen von demsel-
ben von Geo. Störck. Nürnberg. 2te Aufl. mit Kupf.
Druck und Kupferst. 1769. 8. 384 Seiten.

Vid. Allgem. d. Bibl. X. B. 2. St. p. 225. ff.

Leop. Wurcheberger Historia nobis abominis effrenata
historiae Cicutaedisept. Vienn. 1771. 8.

Vid. Zingab. J. d. Gött. gel. Anz. 1772. St. 75. S. 295.

J. Joh. Venengi de Cicuta commentarius. Neapoli. 1767. 8.

Vid. Zingab. J. d. Gött. gel. Anz. 1770. St. 17. S. CCXIV. 1775. St. 26.

S. CCXVII. ff.

D. M. W. Schwanhant Abhandlung von dem grossen wä-
sserflüßling, süßlins, Krenschnecken und Linsen
aus d. Jülland. übrif. von Aut. Stab. Müller. Neuenh. Am.
1776. 8.

Vid. Allgem. d. Bibl. XXXI. 194.

3

CHRISTOPHORI MOLINARII
CÆS. AULÆ MEDICI
E P I S T O L A
A D
CL. V. ANTONIUM
STÖRCK
AUGG. ARCHIATRUM
Q U A
MULIERIS A SCIRRHO CURATÆ
HISTORIA EXPONITUR.

1902: 4 M 915

V I N D O B O N Æ,
TYPIS JOANNIS THOMÆ TRATTNER,
CÆS. REG. APOST. MAJEST. AULÆ TYPOGR.
ET BIBLIOPOLÆ.

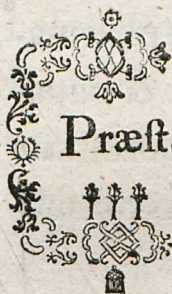
ANNO CIOIDCCLXI.

VIRO CLARISSIMO
DOCTISSIMOQUE
ANTONIO STÖRCK
AUGUSTORUM ARCHIATRO
CHRISTOPHORUS MOLINARIUS
CÆSAREÆ AULÆ MEDICUS
S. P. D.

Præstans & undequaque ce-
lebrata opella Tua,
Vir Doctissime, de
cicuta tanta me il-
lam sæpenumero avidissime
percurrentem affecit volupta-
te; ut Tibi plurimum non so-
a 2 lum

lum me, sed etiam omnes, qui
medicinam faciunt, debere,
fatear.

A vetustissimis enim tem-
poribus planta hæc venefica
habita fuit: Nam Theophra-
sto in Histor. plant. teste, Thra-
syas magnus Medicus pharma-
con ex succis cicutæ & papa-
veris parva copia permixtis
composuit, quod mortem sine
dolore conciliaret.

Mirandum itaque est, tale
venenum observationibus Tuis,
solidis experimentis subnixis,
eo

eo a Te fuisse deductum, ut
cancro, scirrhoque præsentif-
simum remedium afferat.

A primo medicinæ ævo ad
nostram usque ætatem probe
nosti, Vir Eruditissime, cum
Medicorum animis dirissimos
hosce morbos negotium grande
faceffisse, tum mortalium ge-
nus fuisse ab iis ad mortem us-
que excruciatum. Nam vel
ipso Hippocrate Auctore, cui
cæterorum medentium cohors
succinit, cancer malum est
immedicabile. Et quamvis
aliqui fuerint, qui adversus
a 3 eum

eum præsidium quoddam e cicuta civerint, tamen quoniam id forte fortuna potius, quam ex arte præstiterunt, possumus sine assentationis suspicione affirmare, divinitus pene Tibi concessum esse, ut tali beneficio genus humanum Tibi devincires.

Peccarem itaque & in bonum publicum, & in Te, si invidenti animo premerem id, quod in scirrho ulcereque uterino e canceroso venereoque genere a cicutae usu expertus sum; præsertim cum a Te,
quæ

quæ Tua est erga me humanitas; excitatus sim, ut morbi hujus historiam scripto, quod deinde publici juris fiat, committerem.

Mulier viginti quatuor annos nata, temperamentum sanguinei, lautissimo victu semper usa, octo annis nupta, nunquam gravida per hoc tempus effecta; Tempore menstruorum legitimo insolitam membrorum lassitudinem percipiens, cum Lumborum, tum totius imi ventris ad pubem usque doloribus summis, & tor-

pore crurum divexabatur, donec parcissimus sanguinis ex utero fluxus cruciatu quam maximo erumperet.

Anno elapso circa Novembris initium gonorrhœam virulentam pessimi moris a marito contraxit, quæ illico, nescio qua medela, evanuit.

Instantibus circa finem mensis catameniis, misella non solum ventris mole in immensum adaucta est cum duritie, & doloribus uterinis acerbissimis; verum etiam validissima
febri

febri correpta cum vomitu bilioso quasi continuo, lypothimiis, sudoribus frigidis, dyffuria, stranguria, alvique adstrictione summa: nec nisi supina citra dolorem maximum exacerbationemque symptomatum potis erat decumbere.

Tertia die, qua atroci hac uteri inflammatione infestabatur, accitus ego, quarta nempe Decembris, morti proximam illam inveni, nec quid, præter unicam venæ sectionem, ei sublevandæ tentatum fuerat. Juvenilem ætatem perpendens,

a 5 dens,

dens, temperiem fanguineam,
ventris duritiem, ad tactum
exacerbatos cruciatus, me-
morataque symptomata; etfi
pulsus parvus, contractus, &
cum vultu sublivido percipe-
retur; jussi ut brachii vena
tunderetur, unde sanguis la-
rido similis prodivit, & statim
concrefcens.

Longum effct ea memora-
re, quæ cum interius anti-
phlogistica, nitrata, emulsi-
ones, decocta emollientia ex
herb. molliffimis & floribus,
enemata oleofa, paregorica;
tum

tum exterius cataplasmata,
litusque adhibui.

Altera die, cum morbus
non esset mitior, censui itera-
tam in brachio venæ sectio-
nem esse instituendam.

Sanguis priori similis, nec
ægrotæ levamen sensit.

Venam tertium tuidi: quo
facto febris aliquantisper de-
crevit, & lethalia symptoma-
ta remiserunt.

Spem mihi fecerunt quar-
ta die urinæ, in quibus multa
sub-

subsidebant: nam quæ die de-
cretorio apparent, crifim falu-
tarem, auctore Hippocrate,
portendunt.

At infelici præ nimiis dolo-
ribus noctes tranfigenti vigi-
les, vix quatuor, aut quin-
que grana opii fomnum conci-
liabant.

Cum ad feptimam perve-
niffemus, memoratis cum in-
terioribus tum exterioribus re-
mediis, quorum præcipua
erant nitrum, camphora,
opium, diu, noctuque exhibita,
coe-

coepit ex utero effluere mate-
ries varii coloris, modo flava,
& viridis, modo cruenta, quæ
lintea corrodebat.

Alvus, quæ sub initium
adstrictissima erat, & vix ene-
matibus sollicitata, fœces red-
debat, soluta est; & cum le-
vamine materies fœtida, bi-
liosaque dejiciebatur.

Detumescebat abdomen, in
urinis subsidebant plurima co-
pioaque arenæ rubræ granula,
quæ matulæ fundum petebant,
> nec non sæpenumero pus.

Nona

Nona die ægrotam ex orci
faucibus ereptam existimaba-
mus. At repente ira percitæ
ingravescent omnia sympto-
mata; recrudescit febris, in-
tenditur abdomen, stranguria
acutissima redit, notæ deni-
que inflammati iterum uteri
se se pandunt.

In gravi hoc casu, quid
consilii? Vires morbo fractæ,
corpus continuis doloribus ex-
tenuatum, alvus adstrictissima,
venter tympani adinstar in-
tentus.

Do-

Doloris summi sedes a pu-
be ad umbilicum, & ad ileon
usque finistrum.

Novam & profusissimam
venæ sectionem celebrare opus
fuit, quæ & postridie ob dolo-
ris contumaciam repetita est.

Sanguinis densitas, crassi-
tiesque, tum dolor acerbus,
nova uterum inflammatione la-
borare indicabant.

Ad sanguinem tali in dif-
crimine constitutæ, toties de-
trahendum, plura me auda-
cem

cem fecerunt: nam mulier
quædam, cui septimestrem fœ-
tum gerenti, & hepatitide af-
flictæ decima morbi die, qua
accitus fueram, jussi ut vena
bis tunderetur, convaluit, &
sanissimum nono mense infan-
tem peperit.

Nec huic abfimile fuit,
quod mihi cum juvene pleuri-
tico annorum viginti contigit.
Nam Is, postquam sex dierum
spatio ob morbi pertinaciam
septies me auctore imminutus
sanguine fuit, integerrimam
valetudinem nactus est.

Porro

Porro sciebam, haud intutam in acutis, etiam octava morbi die, venæ sectionem haberi ab Hippocrate in morbo Anaxionis: Et quocunque tempore, ætate & morbo id tentari posse confirmatum a Celso, sic de sanguinis detractione per venas pronuntiante.

Interest enim non quæ ætas sit, neque quid intus in corpore geratur, sed quæ vires sint.

At firmus puer, & robustus senex, & gravida mulier valens tuto sic curantur: & alibi; ergo
b *vehe-*

*vehemens febris, & intolerabilis
dolor sanguinis detractiōem re-
quirit.*

In ægrota itaque nostra,
propterea quod, ut antea dixi,
intolerabilis dolor aderat, a
binis sanguinis detractiōibus
non temperandum censui :
Quæ profecto eam instanti pe-
riculo; eripuerunt. Verum
stranguria recrudit, uterique
dolores atrocissime eam excru-
ciabant, quos litu, fotuque
crebro lenire opus erat.

Ene-

Enematibus pluribus oleo-
sis mollissimis solvebatur, fo-
vebaturque adstrictissima al-
vus: febris modo magis, mo-
do minus intendebat; urinæ
ardorem demulcebat campho-
ra, nitrum, opium, emulsio-
nes femin. melon. & papa-
veris.

Interdiu apozemata her-
bar. althææ, malvæ, flor.
malv., verbasci, sambuci cum
diacodio ex usu erant, cum
mixture temperante ex nitro
gummi tragaganthi, arabici,
camphora, lapillis cancro-
rum,

rum, quæ excipiebantur aquis
papav. rhæad. malvæque.
Somnum vix conciliabant, do-
loresque sopiebant grana tria,
quatuor, vel sex opii nichte-
meri spatium assumpta.

Nec multiplici opio tor-
menta compefcere valebamus.
Hisce tamen auxiliis adjunctæ
cœpit materies purulenta fœ-
tida, varii coloris, cruenta-
que prodire.

Viginti dierum spatium cru-
ciatibus divexata fuit, ita ut
integrum mensem Decembris
atro-

atroci hoc morbo afflicta
transegerit.

Diurnus erat opii usus,
augebaturque dosis, donec do-
lores conquiescerent.

Victus ratione humectan-
te, demulcente, & lactea
cum decocto farsæparillæ &
fassafras, vita sustinebatur.

Animadversione dignum
est, tam ingentem opii usum,
eam nec reddidisse stupidam,
nec paralyticam: quemadmo-
dum

dum haud raro accidisse Me-
dici plures observarunt.

Quod documento nobis
esse debet, ut in arte facienda
simus quandoque audaces.
Agitur enim de homine e libi-
tinae manibus eripiendo: Of-
ficiū itaque nostrum est, ut
remediis cujuscunque generis,
licet vehementioribus, ex arte
tamen prudenterque, adhibi-
tis, conemur morbum aggre-
di, donec is, si quidem in po-
testate nostra sit, depellatur
omni ino.

Hac

Hac ratione hysteri-
cam puellam vicennem, prægressa
quasi apoplectica affectione
quadrihorium perdurante, di-
rissimis postea, & in diem duo-
decies, quindeciesve recur-
rentibus convulsionibus, trium
septimanarum spatio, affli-
ctam, drachmis duabus opii
per vices plurimas, parvaque
dosi, ante & post paroxysmum,
exhibitis, restituimus.

Sic altera foemina, mense
integro per intervalla maxime
convulsa, drachmis duabus
opii puri, & laudani liquidi
b 4 uncia

uncia una, ex præscripto meo,
assumtis, integerrima valetu-
dine potita est. Fatendumque
cum Sydenhamio, mancam
claudicantemque esse, sine
opio, medicinam; plusque
nos isthoc, quam quocunque
alio remedio præstare.

Depulsa itaque hoc auxi-
liorum genere morbi acutie,
repente eo in loco, ubi dolor
toto hoc tempore persisterat,
tumor ingens, durus, ad ta-
ctum dolens apparuit: cujus
hæc erat natura; ut exorta
uteri hæmorrhagia, dolor fo-
pire-

piretur, & febris major revire-
sceret, nova suppuratione con-
sequente.

En genuina, ni fallor,
scirrhi uterini cancerosi effi-
gies.

Quid balnea emollientia
cum lacte, antivenerea re-
media, & balsamica possent,
necesse erat experiri.

In balneum quotidie tem-
peratissimum ex lacte aquæ
mixto, in quo facculi incoque-
bantur ex herbis emollientibus

confecti , descendit ; sacculi
vero parti affectæ applicaban-
tur. Sex septimanarum spa-
tio, ad emolliendam uteri du-
ritiem his usa est. Hoc tem-
poris intervallo exhibuimus
quotidie Mercurii dulcis grana
sex, cum pilulis balsamicis, &
abstergentibus , quas quia sæ-
penumero non modo in his af-
fectionibus , verum etiam in
renum vesicæque ulceribus
valde proficuas experti sumus,
juvat hic describere.

℞. Gummi arabici, there-
binthinæ aa. drach. jβ.

Sa-

Saponis veneti, Rhei
electi aa. drach. ij.

Succini albi ppti. drach. ij,
Camphoræ gr. xx.

Laudani opiatu gr. xv.

Balsami peruviani
drach. jß.

M. f. pillulæ gr. ij. &
deauratæ dentur.

Drachma una massæ hujus
quotidie utebatur, cum mer-
curii dulcis gran. sex: Dosis
mercurii augebatur indies ad
salivationem usque, cui bis in
septimana, ne erumperet, po-
tione purgante lenitiva ex
manna & cremore tartari sy-
ru-

rupoque rofar. folutivo confe-
cta, occurrebamus.

Pilulis hifce superbibebat
aquæ deftillatæ antivenereæ
fequentis lib. unam, alteri li-
bræ lactis caprilli permixtam:
quam folam, fine ullo mercu-
rii ufu, in lue venerea ulce-
ribusque, plurimum efficaci-
tatis habere, experti fumus,
etiam in iis, qui incaffum a
mercurio opem præftolaban-
tur.

℞. Rad. farsæparillæ con-
cif. unc. ij.

Ligni

Ligni visci quercini.

Rafur. eboris & cornu
cervi aa. unc. jß.

Cinnamomi optimi drach-
mas duas.

Antimonii crudi, & la-
pidis pumicis aa. unc. ij.
utriusque nodulo in-
clusis.

Affunde aquæ fontis Lib. X.

Vase bene clauso digere
super. ciner. calid. hor.
XXIV.

Destilla leni calore: hinc
reliquiis affunde iterum
aquæ fontis q. lubet.

Bulliant horæ spatio, cola.

De-

Decoctio hæc fit pro potu interdiu.

Per integrum Januarii mensẽ & ad Februarii medium hisce remediis usa est.

Exortis hinc modo uteri hæmorrhagia, modo materiei purulentæ profluvio, foetorem ab ipsa ægrotante vix ferendum spirante, eo tandem ventum est, ut dolores lenirentur, ulcus abstergeretur, uterusque tanta colluvie maligna liberaretur.

Nihil.

Nihilominus omnium symptomatum caterva nostram iterum patientem infestavit : Aderat enim tumor magnus, durus, & sensilis, qui nisi resolveretur, aptus erat omnia iterum frequenterque turbare.

Cum itaque huic liquefciendo memorata remedia paria non esse viderentur, subiit in cogitationem, num fortasse pharmaco Tuo, cicutæ nempe extracto, foret locus.

Te itaque adire constitui rogaturus, ut ægrotantem mecum

cum inspiceres. Quod cum
summa, qua polles urbanitate
effecisses, autumassesque op-
portunissimum cicutæ usum
fore, cœpimus consilio tuo
mane & vesperi granum unum
extracti cicutæ exhibere, hac
lege, ut superbiberet, Te con-
sentiente, aquæ destillatæ anti-
venereæ superius descriptæ,
una cum lacte, solitam, qua
hucusque usa erat, portionem.

Indies adauçta cicutæ do-
sis est, ascendimusque ad Gr.
XX. quorum X. mane, reli-
qua vespere ingerebantur.

Pri-

Primis septimanis, ut Tu
recte in opusculo tuo animad-
vertisti, vix conspicuus effe-
ctus sequutus est, puris tan-
tummodo qualitas mutabatur.

Fœtor non adeo ingens,
modo sanguinis dilutioris, ru-
tiliorisque, tum purulentæ
materiei laudabilioris proflu-
vium, & quidem copiosius
erumpebat.

Nec nausea, nec vomitus
nec alia incommoda concita-
bantur.

c

Sta-

Statuto tempore rediere
menstrua, debita quantitate,
& sanguis nativam coagmen-
tationem adeptus est.

Appetebat ipsa magis in-
dies. Somnus fatis placidus
erat.

Functiones omnes cum ani-
males tum naturales revivisce-
bant.

Tertia & quarta septimana
molliorem ventrem inveni-
mus.

Tan-

Tandem spatio duorum mensium remedio tuo ingens tumor solutus fuit adeo feliciter, ut nunc non solum naturalem molem abdomen nactum sit, verum etiam vix dilutissimae limphae inodorae, albicantisque profusio imperspicua animadvertatur.

Summam quoque urinæ quantitatem bonæ indolis sæpenumero vidimus.

Color vultus, rubicundus, amœnus, qualis ante natura erat, rediit, corpus totum

pinguefcit , ipfamque faniffi-
mam, & ob recuperatam vale-
tudinem animo ad hilaritatem
composito , nuper ambo con-
fpeximus.

Quæ cum ita fint , nihil
enim in morbo hoc describen-
do, ut honeftum Profefforem
deceat, vel prætermiffi, vel dif-
fimulavi, opinor, poffe quem-
quam conjicere , remedium
hoc fcirrhis, cancris, aliisque
tumoribus folvendis, curandis-
que, tum diurefi promovendæ,
idoneum effe.

Effe

Esse quoque balsamicum,
& vulnerarium, ut & emme-
nagogum efficacissimum op-
portunumque.

Quapropter cicuta tan-
tum abest, ut cum veteribus
inter acerrima venena prorsus
relegetur, quin potius quem-
admodum a Te paratur, pro-
pinaturque, saluberrimis phar-
macis erit in posterum accen-
fenda.

Itaque non dubito, quin
si reliquas de ejus usu observa-
tiones Tuas, totius posterita-
tis

tis encomio prædicandas, quas
anxie prætolamur, in lucem
edideris, optime de genere
humano sis meriturus. Vale.

D. VINDOBONÆ ex Aedibus meis
IV. Id. Maii **MDCCCLXI.**

Von der Medicin und Befahrung Graf. Meinberg
Medic. pract. Tab. 1. 74.

Uf 1415^a

ULB Halle

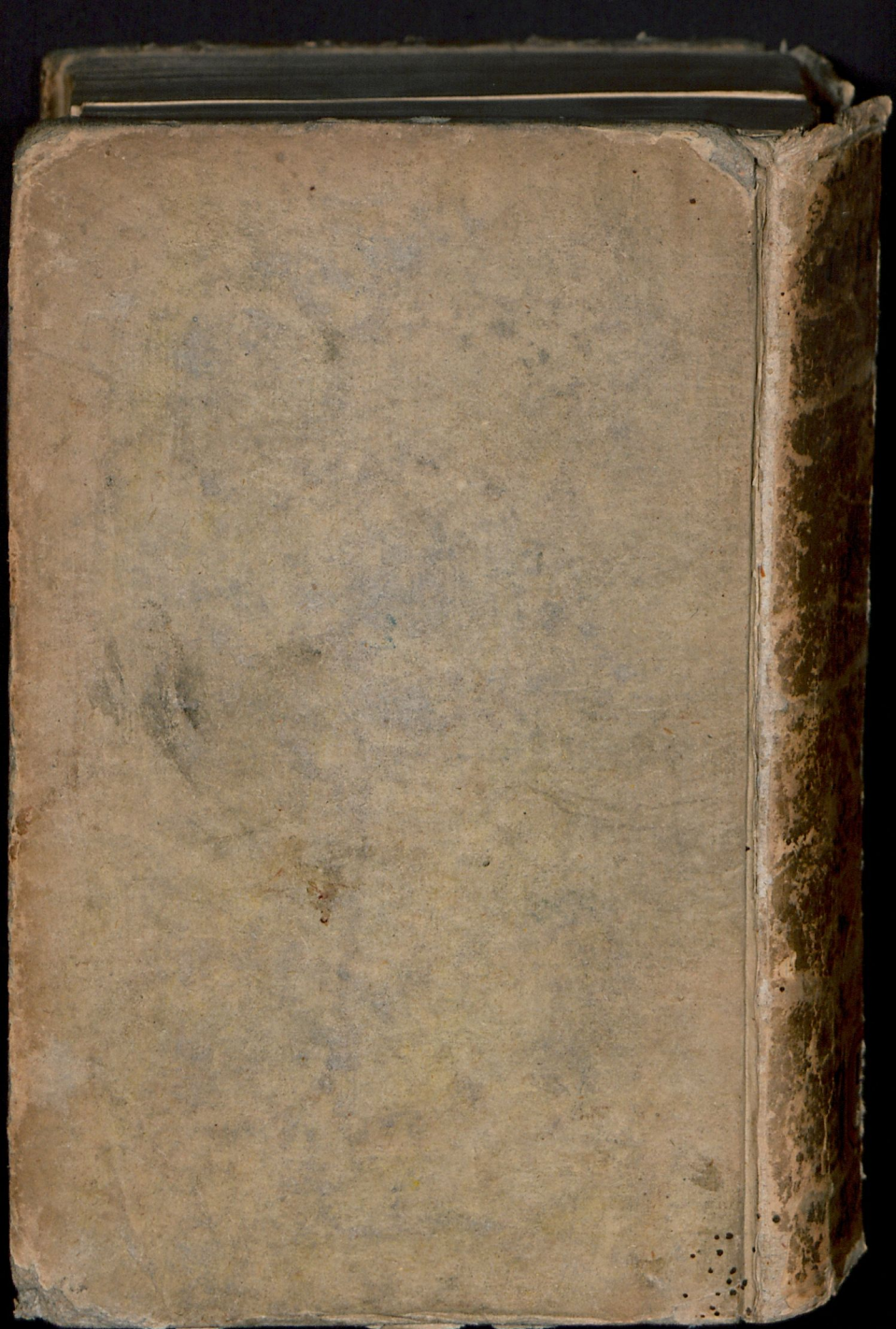
005 369 029

3

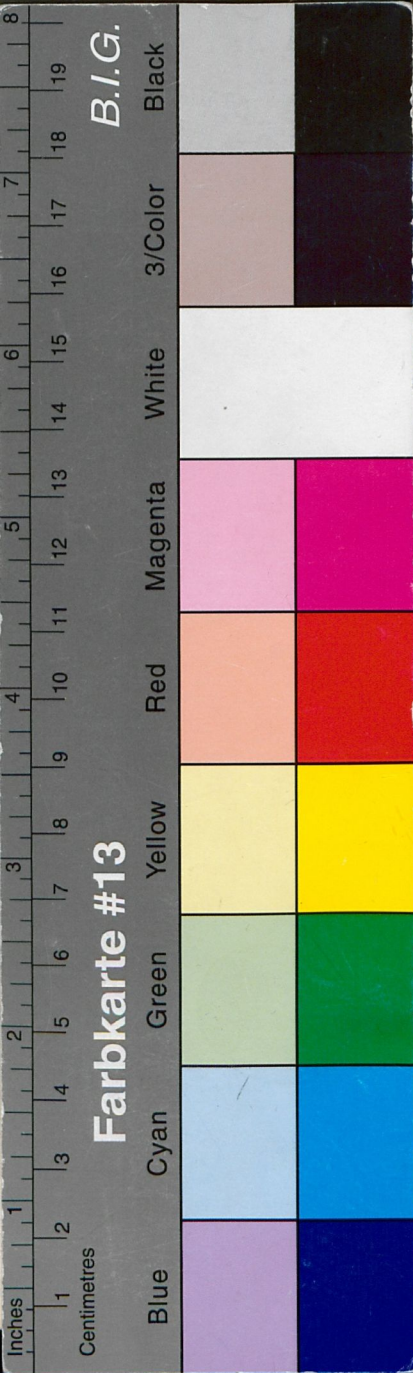

56

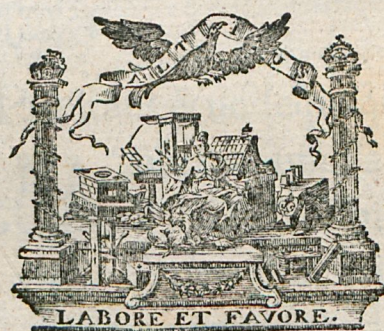

CHRISTOPHORI MOLINARIII
CÆS. AULÆ MEDICI
E P I S T O L A
A D
CL. V. ANTONIUM
STÖRCK
AUGG. ARCHIATRUM
Q U A
MULIERIS A SCIRRHO CURATÆ
HISTORIA EXPONITUR.

1902. 5 M 915

VINDOBONÆ,
TYPIS JOANNIS THOMÆ TRATTNER,
CÆS. REG. APOST. MAJEST. AULÆ TYPOGR.
ET BIBLIOPOLÆ.
ANNO MDCCCXLI.
